

**Вищий навчальний заклад «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»
Кафедра фундаментальних економічних та природничих дисциплін**

СИЛАБУС

«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
кількість кредитів ЄКТС	4 (120 год.)
форма навчання	очна (денна), заочна
компонент освітньо-професійної програми	вибіркова
цикл підготовки	професійний
мова викладання	українська

Керівник курсу:

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, вчене звання	Ступницька Наталія Володимирівна, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон	097-515-26-10
E-mail:	N_Stupnytska@i.ua
Адреса викладання дисципліни	вул. Ліська, 16, м. Львів, 79018 кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу Львівський інститут менеджменту
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	фундаментальних економічних та природничих дисциплін
Графік консультацій	згідно графіку консультацій

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни (модуля)

Кількість кредитів 4 / 120 год., із них:

Лекції (год.) – 26

Семінарські заняття (год.) – 0

Практичні заняття (год.) – 13

Самостійна робота (год.) – 81

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Навчальна дисципліна «Цивільний захист» об'єднує систему знань і навиків для виконання заходів цивільного захисту (ЦЗ) персоналом об'єктів господарювання і населенням при загрозі і виникненні надзвичайних ситуацій (НС) природного і техногенного характеру згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами. Дисципліна передбачає вивчення питань цивільного захисту відповідно до особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців. Тематика матеріалу пов'язана з прогнозуванням негативних наслідків надзвичайних ситуацій і забезпеченням заходів захисту об'єктів господарювання в зонах природних і техногенних надзвичайних ситуацій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є способи захисту людей та матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу. Цивільна оборона (ЦО) – це самостійна спеціальна дисципліна, яка вивчає проблеми забезпечення безпеки людей та виробничої діяльності об'єктів господарювання в умовах надзвичайних ситуацій як мирного, так і воєнного часів, а також ліквідації їх наслідків.

Мета вивчення дисципліни – набуття знань та умінь для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
1.	Цивільний захист України: історія розвитку, головні завдання та сучасна організаційна структура	Знати: – організацію цивільного захисту в сучасних умовах; – методи та інструментарій моніторингу НС, побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків; – основні принципи і способи захисту населення в НС; – оцінку обстановки в НС; – оцінку стійкості роботи об'єктів господарювання в НС; – систему ліквідації наслідків НС; – умови забезпечення життєдіяльності населення в період наслідків НС; – дії населення в умовах НС; – дії керівників об'єктів господарювання (ОГ) щодо попередження НС і щодо керівництва ОГ при ліквідації наслідків НС; – систему підготовки населення з Цивільного захисту; – основні положення міжнародного права з Цивільного захисту.
2.	Надзвичайні ситуації та їх класифікація	
3.	Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС	
4.	Планування заходів з питань цивільного захисту	
5.	Методи розрахунку зон ураження від	
		Вміти:

	техногенних вибухів і пожеж та протипожежний захист ОГ	– визначити коло своїх обов’язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з ЦЗ; – приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень; – виконувати проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов’язків;
6.	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження	– вибирати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС; – розуміти, розробляти і впроваджувати превентивні та оперативні (аварійних) заходи цивільного захисту;
7.	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	– інтерпретувати новітні досягнення в теорії та практиці управління безпекою у НС; – забезпечити якісне навчання працівників об’єктів господарювання (ОГ) з питань ЦЗ, надати допомогу та консультацію працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС;
8.	Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту	– оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних (модульних) робіт та питання на іспит.

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 03	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 04	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 08	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

СК 01	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 02	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими

	організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
СК 08	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН 01	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
ПРН 02	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
ПРН 06	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Політика оцінювання

Політика оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється з дотриманням принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи слід здавати у зазначені терміни. За порушення термінів здачі завдань знижується бал. Перескладання підсумкового контролю відбувається із дозволу навчального відділу за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25 %. Списування під час проміжного та підсумкового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно із погодженням викладача. За відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування по темі лекції / практичного заняття.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Охорона праці в галузі», «Менеджмент організацій», «Корпоративне управління», що необхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при проходженні виробничої та переддипломної практики, й у практичній діяльності.

Рекомендована література

Базова

1. Поліщук О. В., Христич О. В., Томчук М. А. Цивільний захист : навч. посібн. Вінниця : ВНТУ, 2015. 107 с.
2. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту: навч. посібник. Львів : Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2017. 384 с.
3. Козяр М. М., Бедрій Я. І., Станіславчук О. В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2015. 458 с.
4. Основи цивільного захисту : Навч. посібник/ В.О. Васійчук, В.Є Гончарук, С. І. Качан, С. М. Мохняк. Львів : Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2017. 417 с.
5. Цивільний захист : конспект лекцій/ за ред. В. Є. Гончарука / В. О. Васійчук, В. Є. Гончарук, О. С. Дацько, С. І. Качан, О. І. Козій, В. В. Ляхов та ін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 208 с.

Допоміжна

6. Дії людини в умовах небезпечних подій / за заг. ред. М. А. Скидана. Київ : КІМ, 2017. 148 с.
7. Реагування на надзвичайні ситуації : навч. посібн. Київ : Вид-во "Бланк-Прес", 2014. 210 с.
8. Сисоєнко Н. В., Плахута В. В., Пакушина Л. З. Цивільний захист : навчально-методичний посібник. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. 308 с.
9. Системи оповіщення цивільного захисту: навч. посібн. Одеса : ОНАС ім. О.С. Попова, 2014. 76 с.
10. Стеблюк М. І. Цивільна оборона та цивільний захист : навч. посібн. для вузів. Київ : Знання, 2018, 487 с.
11. Управління силами цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: конспект лекцій / Укладачі: В. О. Собина, І. М. Неклонський, В. О. Самарін, Д. В. Дяченко. Харків : НУЦЗ України, 2015. 166 с.
12. Ядерна зброя (медичні аспекти) навч. посіб. / В. Ф. Торбін, В. В. Вороненко та ін. Тернопіль : ТДМУ, 2019. 192.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України. URL : <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. URL : <http://www.mns.gov.ua/>.

7. Рада національної безпеки і оборони України. URL : <http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Постійне представництво України при ООН. URL : <http://www.uamission.org/>.
9. Північноатлантичний альянс (НАТО). URL : <http://www.nato.int/>.
10. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації. URL : <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
11. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території. URL : <http://www.scgis.ru/russian/>.
12. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру. URL : <http://chronicl.chat.ru/>.
13. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства. URL : <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
14. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України. URL : <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
15. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду). URL : <http://www.dnopr.kiev.ua>